

efter og forlanger noget for det, vi har ydet. Hvad jeg har søgt i Aften, er at drage en Sammenligning. Vi fører i Øjeblikket en Politik, som efter vor Mening er en praktisk Politik, som tager Hensyn til den Krise, der er her i Landet, tager Hensyn til de faktiske Forhold og søger at anvende Midler derimod, som vi anser for forsvarlige. Det ærede Medlem siger, vi er Forrædere, naar vi gør dette, at vi bryder vort Program, at vi svigter Fortiden; han maner de døde frem af Graven, for at de skal tale imod os. Jeg spurgte da det ærede Medlem: Hvad mener han saa om radikal Politik fra 1914 til 1920? Var det radikale Venstres Række af Foranstaltninger praktiske og i den Situation nødvendige Foranstaltninger, var de Brud paa Principper, paa Programmer, paa Løfter, paa Fortiden? Var det noget, vi skulde kalde dem Forrædere for? Det maa jo være Konsekvensen af det ærede Medlems Optræden i Dag. Vi valgte ikke den Fremgangsmaade, vi støttede dem i den Politik, som ogsaa vi ansaa for rigtig, og vi vilde føle os som Pjalte, siger jeg, hvis vi vilde stemple dem for at have brudt deres Principper, fordi de handlede rigtigt. Det ærede Medlem er saa elskværdig at sige, at det er lovligt at forandre Politik, men saa skal man ærligt vedkende sig det. Vi har ingen som helst Grund til ikke at vedkende os, hvad vi foretager os. Men jeg kan ikke se nogen Forandring. Thi hvad vi foreslaar nu, er, hvad Rækken af vore Toldlovsordførere gennem et halvt Hundrede Aar har erkendt for Handlinger, som var forsvarlige, lige fra den første til den sidste. Men jeg sagde ogsaa før, at hvis der endelig kunde paavises Nuancer i den Adfærd, der nu udvises, saa var det vel forsvarligt, og jeg har ingen Grund til at nægte, at Tiden og Forholdene i Verden er saadanne, at det ligefrem nødvendiggør Revision af Opfattelser, som maaske tidligere kunde have deres Gylighed, men som ikke længere kan have det.

Men det radikale Venstre, som altsaa foretog lignende Handlinger, langt videregaaende Svingninger, for at bruge det ærede Medlems Taleform, fra 1914 til 1920, de forandrede ikke deres virkelige Politik dermed. Vi har aldrig sigtet dem for saadanne Handlinger; vi har ikke opført os paa den Maade, som det ærede Medlem Hr. Dahlgaard nu finder det passende at gøre. Jeg er enig med det ærede Medlem om Toldmurenes Fordærvlighed, fuldkommen enig med ham; der er ingen Ændring

i socialdemokratisk Opfattelse i saa Henseende. Toldmurene er fordærvelige. Men derfor tænker vi heller ikke paa at bygge Toldmure. Hvad der foreligger som Forslag for os, er ikke den Art Toldforanstaltninger, der kan gaa ind under Begrebet Toldmure. Det er Kriseforanstaltninger, nødvendiggjorte af en Situation, der fører en omfattende Arbejdsløshed med sig, nødvendiggjorte af de Ulykker, som i Krigens Følge har sat ind ikke mindst over smaa Lande, og som det er vor Pligt som Borgere i dette Land at afhjælpe — og selv om vi ikke hører med i det borgerlige Samarbejde, føler vi os som lige saa gode Statsborgere som andre og føler vor Pligt til at bidrage, hvad vi kan, til at gøre Forholdene lysere og bedre, end de er i Øjeblikket.

Jeg vil saa gerne sluttelig i Anledning af den højtærede Handelsministers Udtalelser sige, at jeg med Tilfredshed modtog dette fornyede Tilløb til at oplyse os om, hvad der vil ske for frygtelige Ting. Vi fik nu at vide, at Ministeriet ikke kan modtage — saa vidt jeg forstod det — et Forslag som det, der her foreligger, at Ministeriet derimod ikke modsætter sig Overgangen til tredje Behandling, men at man ved tredje Behandling kan vente, at en Afstemning kan medføre politisk Konsekvens. Jeg takker for Oplysningen og glæder mig derover. Jeg fik altsaa ogsaa at vide af Venstres Ordfører, at Venstre vil afholde sig fra at stemme over det konservative Forslag, eller var det over begge Forslag? (*Stemmer: Ja!*). Ja, jeg er ikke saa godt i Stand til at følge dette pæne Eksempel. Vort eget Forslag synes jeg, der vilde være Rimelighed at stemme for; men der er formodentlig ogsaa tilstrækkelig mange til at forkaste det, hvis det er det, man vil. Jeg vil altsaa anbefale at stemme for det af Socialdemokratiet stillede Forslag og vil anbefale mine Meningsfæller at afholde sig fra at stemme over det konservative Forslag.

Dahlgaard: Da vi afgjort er Modstandere af det Forslag, Socialdemokratiet har stillet som Ændringsforslag, og da vi ikke anser de Forbedringer, der kan være Tale om med Hensyn til det konservative Ændringsforslag, for at være af nogen som helst Betydning i Relation til det oprindelige Forslag, vil jeg anbefale at stemme imod begge de stillede Ændringsforslag.

Hermed sluttede Forhandlingen.